

С.Р. Артем'єв, кандидат технічних наук, доцент, НУЦЗ України
Н.Ф. Страхов, здобувач вищої освіти 2-го курсу, НУЦЗ України
В.В. Овчаренко, здобувач вищої освіти 2-го курсу, НУЦЗ України

СУЧАСНІ ЕКОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ

Метою публікації матеріалів тез є розгляд, аналіз та систематизація існуючих підходів до організації екологічного навчання майбутніх фахівців пожежної безпеки, деталізація основних кроків з підвищення практичної спрямованості навчання таких фахівців.

На думку авторів, першими кроками з екологізації навчання майбутніх фахівців пожежної безпеки мають бути:

- організація методологічного навчання на основі діяльнісного підходу науково-педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти;
- наявність окремої освітньої компоненти екологічного спрямування під час зазначеної категорії підготовки фахівців;
- екологізація інших освітніх компонент (урахування екологічних аспектів);
- формування екологічної свідомості здобувачів вищої освіти через засоби масової інформації, культурно-масові заходи, відвідування об'єктів виконання практичної складової освітньої компоненти тощо.

В сучасних умовах екологічна освіта здійснюється за двома напрямками – загальним і фаховим.

У загальному можна виділити такі рівні:

1. Початковий – досягається під час навчання у школах, ліцеях, коледжах за відповідними предметами екологічного спрямування.
2. Базовий – досягається у закладах вищої освіти за рахунок опанування освітніх компонент екологічного спрямування.

Так, під час підготовки фахівців пожежної безпеки першого (бакалаврського) рівня вищої освіти у Національному університеті цивільного захисту України викладається освітня компонента «Культура безпеки».

Відповідно до [1–2] метою вивчення зазначеної освітньої компоненти є підготовка фахівців пожежної безпеки, які мають оволодіти компетентностями, потрібними для створення і підтримання здорових та безпечних умов праці, життєдіяльності людини, забезпечення цивільного захисту, пожежної, техногенної безпеки, а також реагування на надзвичайні ситуації та ліквідацію їх наслідків.

Зазначена освітня компонента надає понятійний стартовий апарат з питань екологічної безпеки, безпеки життєдіяльності та основ охорони праці, що є вкрай важливим та актуальним матеріалом, який буде використовуватися у подальшому під час навчання на старших курсах за іншими освітніми компонентами.

У результаті вивчення освітньої компоненти «Культура безпеки» здобувач вищої освіти – майбутній фахівець пожежної безпеки повинен отримати [3]:

знання: зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя з урахуванням гендерних особливостей.

уміння/навички: застосовувати тенденції розвитку техніки і технології захисту людини, матеріальних цінностей і довкілля від небезпек техногенного і природного характеру та обґрунтованого вибору засобів та систем захисту людини і довкілля від небезпек; організувати нагляд (контроль) за додержанням вимог законодавства у сфері цивільного захисту, техногенної, промислової безпеки та охорони праці; оцінювати

ризиків виникнення та впливу надзвичайних ситуацій на об'єктах суб'єкта господарювання та ризиків у сфері безпеки праці.

комунікацію: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та проблеми, що характеризуються невизначеністю умов, під час практичної діяльності або у процесі навчання, яка передбачає застосування теорій та методів проведення моніторингу, запобігання виникненню аварій, надзвичайних ситуацій, нещасним випадкам (на виробництві) і професійним захворюванням, оцінювання їх можливих наслідків та їх ліквідування; прагнення до збереження навколишнього середовища.

3. Післядипломний – досягається під час проходження служби у частинах ДСНС України та опанування предметів службової підготовки.

4. Спеціальний – досягається під час підготовки здобувачів вищої освіти за другим (магістерським) рівнем вищої освіти, де фахівцям зазначеного профілю викладається освітня компонента «Екологічна безпека».

На думку авторів, основними факторами поглиблення теорії і практики розвитку екологічної освіти фахівців пожежної безпеки будуть наступні:

1. Активне впровадження інноваційних технологій екологічного навчання з широким застосуванням Інтернету та сучасної комп'ютерної техніки.

2. Більш повне забезпечення навчально-виховного процесу підручниками, навчальними посібниками екологічного спрямування, які відповідають рівню світових стандартів.

3. Масштабне сприяння як місцевому, так і міжнародному співробітництву у галузі екологічної безпеки.

Екологічна освіта майбутніх фахівців пожежної безпеки у сучасних умовах вимагає комплексного підходу. Адже вона формує не лише наукову систему знань, але й виховує гуманістичне сприйняття особистості, без якого неможлива реалізація теоретичних знань в її практичній площині. Саме тому екологічний аспект освіти повинен розглядатися як необхідний компонент службової підготовки сучасного офіцера ДСНС України.

ЛІТЕРАТУРА

1. Робоча програма навчальної дисципліни «Культура безпеки».
2. Силабус навчальної дисципліни «Культура безпеки».
3. Освітньо-професійна програма за спеціальністю 261 «Пожежна безпека».

S.R. Artem'ev, candidate of technical sciences, associate professor, National University of Civil Defence of Ukraine

V.V. Kurylenko, 2nd year student of higher education, National University of Civil Defence of Ukraine

CURRENT ENVIRONMENTAL ASPECTS OF TRAINING FUTURE FIRE SAFETY SPECIALISTS

The review, analysis and systematization of existing approaches to the organization of environmental training of future fire safety specialists are given, the main steps to improve the quality of training of such specialists are detailed, the main factors for deepening the theory and practice of the development of modern environmental education in higher education institutions of the State Emergency Service of Ukraine are determined.